

Insurance Requirements.

En Reg

LIGJ
Nr. 10 076, datë 12.2.2009

PËR SIGURIMIN E DETYRUESHËM NË SEKTORIN E TRANSPORTIT

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

KREU I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1
Objekti

Ky ligj rregullon sigurimin e detyrueshëm në sektorin e transportit.

Neni 2
Fusha e veprimit

1. Sigurimi i detyrueshëm në sektorin e transportit përfshin:
 - a) sigurimin e pasagjerëve nga aksidentet në transportin publik;
 - b) sigurimin e përgjegjësisë së pronarit ose të përdoruesit të mjetit motorik, që më poshtë do të referohet si sigurimi i pronarit, për dëmet shkaktuar palëve të treta nga përdorimi i këtij mjeti;
 - c) sigurimin e përgjegjësisë së pronarit ose të përdoruesit të avionit, që më poshtë do të referohet si sigurimi i pronarit, për dëmet shkaktuar palëve të treta dhe pasagjerëve nga përdorimi i këtij avioni;
 - ç) sigurimin e përgjegjësisë së pronarit ose të përdoruesit të mjetit lundrues, që më poshtë do të referohet si sigurimi i pronarit, për dëmet shkaktuar palëve të treta nga përdorimi i këtij mjeti.
2. Dispozitat e këtij ligji nuk zbatohen për kategoritë të veçanta mjetesh motorike të Forcave të Armatosura, të cilat përcaktohen me udhëzim të përbashkët të Ministrit të Mbrojtjes dhe të Ministrit të Financave.

Neni 3
Përkufizime

Në këtë ligj termat e mëposhtëm kanë këto kuptime:

1. "Aksident" është ngjarja, ku rezulton dëm nga përdorimi i mjetit të transportit.
2. "Mjet transporti" është mjeti motorik, avioni dhe mjeti lundrues.
3. "Mjet motorik" është mjeti që lëviz në tokë, por jo mbi shina, me anë të fuqisë motorike, pavarësisht nga numri i rrotave. Mjet motorik është edhe rimorkioja dhe gjysmërimorkioja, të bashkuara ose jo me mjetin motorik tërheqës.
4. "Përdorues i një mjeti transporti" është një person fizik apo juridik, që përdor mjetin e transportit me miratimin e pronarit.
5. "Drejtues" është personi që drejton mjetin e transportit.
6. "Police sigurimi" është kontrata e sigurimit, sipas përkufizimit të dhënë në ligjin "Për veprimtarinë e sigurimit, të risigurimit dhe ndërmjetësimit në sigurime dhe risigurime".
7. "Dëm pasur" është dëmi i pësuar si rezultat i dëmtimit apo i humbjes së pasurisë.

8. "Dëm jopasuror" është dëmi biologjik, moral dhe ekzistencial, që vjen si rezultat i vdekjes, dëmtimeve trupore dhe përkeqësimeve të shëndetit, që pësojnë pala e dëmtuar ose të afërmit e saj.
9. "Palë e siguruar" është personi, interes i pasuror i të cilin është i siguruar.
10. "Palë e dëmtuar" është çdo person që ka pësuar dëme, të cilin e lind e drejta të kërkojë dëmshpërbllim, sipas këtij ligji, për humbjet apo dëmtimet e pësuara, të shkaktuara nga mjeti i transportit.
11. "Sigurues i drejtëpërdrejtë" është shoqëria e sigurimit, me të cilën pronari i mjetit motorik të dëmtuar ka kontratë për sigurimin e përgjegjësisë për dëme shkaktuar palëve të treta.
12. "Sigurues përgjegjës" është shoqëria e sigurimit, me të cilën pronari i mjetit të transportit, që ka shkaktuar dëmin, ka lidhur kontratën e sigurimit të përgjegjësisë për dëme shkaktuar palëve të tretë.
13. "Mjet motorik i pasiguruar" është mjeti, sipas pikës 3 të këtij neni, për të cilin nuk është lidhur kontrata për sigurimin e përgjegjësisë, që rezulton nga përdorimi i mjetit, ose periudha e sigurimit ka përfunduar dhe kontrata e sigurimit nuk është rinovuar.
14. "Mjet motorik i paidentifikuar" është mjeti, sipas pikës 3 të këtij neni, për të cilin nuk ka qenë e mundur të bëhet as identifikimi i mjetit dhe as i siguruesit përgjegjës.
15. "Avion" është çdo mjet transporti, sipas përcaktimave të dhëna në Kodin Ajror të Republikës së Shqipërisë.
16. "Transportues ajror" është çdo operator, që ka një dëshmi aftësie ose një licencë tjetër ekuivalente, për të vepruar në transportin ajror.
17. "Përdorues avioni" është personi, i cili përcakton mënyrën e përdorimit ose të veprimit të avionit, ose personi, në emër të të cilin është regjistruar avioni në regjistrin shqiptar të avionëve civilë ose në ndonjë regjistër tjetër të baravlershëm të avionëve.
18. "Fluturim i avionit" në lidhje me:
- a) pasagjerët dhe bagazhet e tyre personale, të vendosura në bordin e avionit, është periudha gjatë së cilës pasagjerët transportohen me avion;
 - b) mallrat dhe bagazhin e regjistruar, është periudha e transportimit të mallrave dhe bagazheve nga koha e regjistrimit të bagazhit ose dorëzimit të mallrave tek transportuesi përkatës ajror deri në kohën e dorëzimit të tyre te marrësi ose pritësi i autorizuar;
 - c) palët e treta, është periudha e përdorimit të avionit nga koha e ndezjes së motorëve për ngritjen nga sipërfaqja e tokës deri në kohën kur avioni ulet në sipërfaqen e tokës dhe motorët e tij janë tërësisht të fikur, si dhe lëvizja e një avioni me përdorimin e forcave për rimorkimin, shtyrjen apo lëvizjen e tij.
19. "Mjet lundrues" dhe "mjet i vogël lundrues" janë çdo mjet transporti i destinuar për lundrim, sipas përcaktimave të Kodit Detar.
20. "Zona e shteteve anëtare të sistemit të kartonit jeshil" është territori i shteteve anëtare të sistemit të kartonit jeshil, sipas rregullave apo marrëveshjeve të këshillit të byrove.
21. "Territori, ku mjeti motorik ka qëndrim të përhershëm" është territori i shtetit:
- a) targën e regjistrimit të të cilin mban mjeti motorik, pavarësisht nëse targa është e përhershme apo e përkohshme;
 - b) që lëshon targën e sigurimit ose çdo shenjë tjetër dalluese, analoge me targën e regjistrimit, të konceptuar për mjetet motorike, në rastet kur, për tipa të veçantë mjetesh motorike, targa e regjistrimit nuk është e nevojshme;
 - c) në të cilin përdoruesi i mjetit motorik ka, kryesisht, qëndrimin, në rastet kur tipi i caktuar i mjetit nuk ka nevojë për targë regjistrimi apo për karton sigurimi ose ndonjë shenjë tjetër dalluese, analoge me targën e regjistrimit;
 - ç) në të cilin ka ndodhur aksidenti rrugor, në rastet kur mjeti i transportit, i përfshirë në aksident, nuk ka targë regjistrimi ose targa e regjistrimit nuk i përgjigjet apo nuk i përket më atij mjeti.
22. "Marrëveshja e Kretës" është marrëveshja që rregullon marrëdhëniet e ndërsjella ndërmjet zyrave kombëtare të vendeve anëtare të sistemit të kartonit jeshil.
23. Kartoni jeshil" është certifikata ndërkombëtare e sigurimit, sipas përcaktimave të Marrëveshjes së Kretës.
24. "SDR (Special Drawing Rights)" është njësia bazë e llogaritjes, e përcaktuar nga Fondi Monetar Ndërkombëtar.

25. “MTOM (*Maximum Take Off Mass*)” është masa maksimale e lejueshme e avionit në çastin e ngritjes, e cila i përgjigjet masës specifike, të certifikuar për çdo lloj avioni, siç është dekluarar në certifikatën përkatëse të kushteve të fluturimit të avionit.
26. “Autoritet” është Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare.
27. “Byro” është Byroja Shqiptare e Sigurimit.
28. “Interes i pagueshëm” është penaliteti i normës zyrtare të interesit të pagueshëm nga një debitor, në rastin kur ai nuk e përmbush detyrimin finansiar brenda afateve kohore të përcaktuara.

b) kontribute shtesë të shoqërive të sigurimit, kur fondi i parashikuar rezulton të jetë i pamjaftueshmë për të kryer pagesat, sipas pikës 1 të këtij neni;

c) gjobat e vëna pronarit të mjetit të transportit, kur nuk kanë lidhur kontratat e sigurimit të detyrueshmë, të parashikuara sipas këtij ligji;

- c) të ardhurat nga investimi i gjendjes së fondit të kompensimit;
- d) burime të tjera, të cilat nuk ndalohen nga ligji.

4. Autoriteti, me propozimin e byrosë, vendos çdo vit shumën e kontributeve, sipas pikave 2 e 3 shkronja "b" të këtij neni dhe afatin, brenda të cilit duhet të bëhet derdhja.

5. Pagesa e dëmshpërbimit nga fondi i kompensimit bëhet vetëm për shuma, për të cilat i dëmtuarit nuk ka mundësi të përfisojë nga sigurimet shoqërore ose nga ndonjë sigurues tjetër, me të cilin mund të ketë lidhur një kontratë sigurimi për të përfitar dëmshpërbim dhe brenda kufijve të përcaktuar në këtë ligj.

Neni 46

1. Fondi i kompensimit mbahet i veçantë në llogaritë qëllimore brenda territorit të Republikës së Shqipërisë. Fondi i kompensimit mund të investohet në letra me vlerë të qeverisë dhe depozita bankare për një periudhë maturimi jo më të gjatë se 3 muaj.

2. Byroja i paraqet për miratim autoritësit rregulloren për administrimin e fondit të garancisë dhe fondit të kompensimit. Autoriteti mund të miratojë rregulla shtesë përmes mënyrën e mbajtjes dhe të përdorimit të aktiveve në mbulim të këtyre fondevit.

3. Byroja paraqet në autoritet çdo muaj raportin për gjendjen e aktiveve në mbulim të fondit të garancisë dhe të fondit të kompensimit.

4. Byroja është e detyruar të njoftojë menjëherë autoritetin, kur shoqëria e sigurimit vepron në kundërshtim me parashikimet e neneve 48 pika 1 e 49 pikat 1 e 2 të këtij ligji. Kur shoqëria e sigurimit nuk ka zbatuar sanksionet e parashikuara në këtë ligj për shkelje të neneve të parashikuara në këtë pikë, autoriteti i revokon shoqërisë licencën, për kryerjen e veprimtarisë së sigurimit të detyrueshmë.

Neni 47

Trajtimi i dëmeve të ndodhura jashtë territorit

1. Byroja ndihmon palen e dëmtuar, shtetase dhe me banim të përhershëm në Republikën e Shqipërisë, për trajtimin e kërkësës për kompensimin e dëmit të pësuar gjatë një aksidenti rrugor, i cili ka ndodhur në një shtet anëtar të sistemit të kartonit jeshil.

2. Pala e dëmtuar mund të bëjë një kërkësë, sipas pikës 1 të këtij neni, vetëm në rastet kur siguruesi përgjegjës ose përfaqësuesi i tij i dëmeve nuk kanë përbushur detyrimet.

3. Trajtimi i dëmeve, sipas pikës 1 të këtij neni, bëhet në përputhje me angazhimet e marra përsipër në marrëveshjet ndërkombëtare shumëpalëshe.

KREU VI

SIGURIMI I PËRGJEGJËSISË SË PRONARËVE TË AVIONËVE PËR DËMIN E SHKAKTUAR PALËVE TË TRETA

Neni 48

Detyrimi për të lidhur kontratën e sigurimit

1. Pronari i avionit të regjistruar në regjistrin shqiptar të avionëve civilë duhet të lidhë një kontratë sigurimi të përgjegjësisë për çdo dëm dhe/ose humbje, shkaktuar palëve të treta përgjatë përdorimit të avionit.

2. Kontrata e sigurimit, sipas pikës 1 të këtij neni, mbulon:

dëme, shkaktuar palëve të treta, me pasojë vdekje, dëme trupore, përkeqësim të gjendjes shëndetësore dhe dëmtim ose shkatërrim të pasurisë, gjatë fluturimit të avionit;

dëme, shkaktuar pasagjerëve, me pasojë vdekje, dëme trupore, pérkeqësim të gjendjes shëndetësore, gjatë fluturimit të avionit;

dëmtime ose humbje të sendeve personale të pasagjerëve, që janë të vendosura në kabinën e avionit;

ç) dëmtime ose humbje të mallrave në transport (*cargo*) dhe të bagazheve, që kanë kaluar procesin e regjistrimit.

3. Palë e tretë quhet çdo person i ndryshëm nga pasagjeri apo anëtari i ekuipazhit të fluturimit ose i kabinës së avionit gjatë fluturimit të avionit.

4. Pasagjer, sipas shkronjës "b" të pikës 2 të këtij neni, quhet çdo person, që transportohet nga një avion, me dijeninë e transportuesit ajror ose të drejtuesit të avionit. Termi pasagjer nuk përfshin personelin në detyrë të ekuipazhit të fluturimit dhe të ekuipazhit të kabinës, të cilët janë në detyrë gjatë fluturimit.

5. Në rast se avioni nuk përdoret për qëllime tregtare, kontrata e sigurimit, sipas pikës 1 të këtij neni, nuk mbulon dëme, sipas përcaktimeve të shkronjave "c" e "ç" të pikës 2 të këtij neni.

6. Kontrata e sigurimit, sipas pikës 1 të këtij neni, mbulon edhe dëme dhe/ose humbje, që shkaktohen nga aktet e luftës apo të terrorizmit.

7. Në ndryshim nga sa parashikohet në pikën 6 të këtij neni, për avionët me MTOM deri në 500 kg, kontrata e sigurimit, sipas pikës 1 të këtij neni, nuk mbulon dëme dhe/ose humbje, që shkaktohen nga aktet e luftës ose të terrorizmit.

8. Pronari i avionit të regjistruar jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë, i cili kryen fluturime në hapësirën ajrore të Republikës së Shqipërisë, duhet të ketë kontratë sigurimi të vlefshme të sigurimit të përgjegjësisë për dëmet dhe/ose humbjet e përcaktuara në pikën 2 të këtij neni, përvèç rasteve kur parashikohet ndryshe nga marrëveshjet ndërkontaktare.

9. Në ndryshim nga sa parashikohet në pikën 8 të këtij neni, pronari i avionit të paregjistruar në Republikën e Shqipërisë, fluturimet e të cilët nuk përfshijnë ulje ose ngritje në territorin e Republikës së Shqipërisë, por vetëm fluturime mbi këtë hapësirë, nuk e ka detyrimin e parashikuar në shkronjat "b", "c" dhe "ç" të pikës 2 të këtij neni.

Neni 49

Përgjegjësia e marrjes në sigurim dhe shuma e siguruar

1. Përgjegjësia e siguruesit, që rrjedh nga kontrata e sigurimit, sipas pikës 1 të nenit 48 të këtij ligji korrespondon me shumën e siguruar në fuqi në datën kur ka ndodhur humbja, përvèç rasteve, kur, sipas kontratës, shuma e sigurimit është më lartë.

2. Përgjegjësia minimale për një ngjarje, e përcaktuar në kontratën e sigurimit, sipas pikës 1 të këtij neni, është si më poshtë:

a) për dëmet dhe/ose humbjet ndaj palëve të treta:

i) për *paragliders*, *deltaplanët* me motorr (*motor gliders*), si dhe *deltaplanët* që manovrohen nga toka, për të cilët MTOM është mbi 20 kg, është minimalisht 10 000 SDR;

ii) për balonat me fluturim të lirë (*unattached balloons*) me ekuipazh është minimalisht 20 000 SDR; iii) për avionët, MTOM e të cilëve është:

- nga 20 në 500 kg	750 000 SDR
- nga 501 në 1 000 kg	1 500 000 SDR
- nga 1 001 në 2 700 kg	3 000 000 SDR
- nga 2 701 në 6 000 kg	7 000 000 SDR
- nga 6 001 në 12 000 kg	18 000 000 SDR
- nga 12 001 në 25 000 kg	80 000 000 SDR
- nga 25 001 në 50 000 kg	150 000 000 SDR
- nga 50 001 në 200 000 kg	300 000 000 SDR
- nga 200 001 në 500 000 kg	500 000 000 SDR
- mbi 500 000 kg	700 000 000 SDR

- b) për një pasagjer 250 000 SDR;
- c) për sendet personale të vendosura në kabinën e avionit 1 000 SDR;
- ç) Për mallrat në transport dhe bagazhet e pranuara (*check-in*) 17 SDR për kg.

3. Përveç sa është parashikuar në shkronjën "b" të pikës 2 të këtij neni, shuma minimale e siguruar për një ngjarje, e përcaktuar në kontratën e sigurimit, sipas pikës 1 të nenit 48 të këtij ligji, për avionë me MTOM deri në 2 700 kg, të cilët nuk përdoren për qëllime tregtare, mund të arrijë një nivel më të ulët të përgjegjësisë, por jo më të vogël se 100 000 SDR për pasagjer.

KREU VII

SIGURIMI I PËRGJEGJËSISË SE PRONARËVE TË MJETEVE TË VOGLA LUNDRUZESE PËR DËMIN E SHKAKTUAR PALËVE TË TRETA

Neni 50

Detyrimi për të lidhur kontratën e sigurimit

1. Pronari i mjeteve të vogla lundruze, me fuqi motorike më të madhe se 15 kw, që, sipas rregullave të regjistrimit të mjeteve lundruze, duhet të regjistrohet në regjistrin e mjeteve lundruze, është i detyruar të lidhë një kontratë sigurimi të përgjegjësisë për dëmet pasurore dhe jopasurore, të shkaktuara ndaj palëve të treta.

2. Në palët e treta, sipas pikës 1 të këtij neni, nuk përfshihen personat në bordin e mjetit të vogël lundruze, shkaktarë të dëmit, as personat në mjetin tjeter lundruze apo në bordin e ndonjë mjeti tjeter lundruze.

3. Pronari i mjetit të vogël lundruze të huaj, që hyn në ujërat territoriale të Republikës së Shqipërisë, duhet të ketë një kontratë sigurimi të vlefshme për përgjegjësitë ndaj dëmeve shkaktuar palëve të treta, sipas pikës 1 të këtij neni, përvëse kur ka një garanci tjeter kompensimi për dëmet apo kur përcaktohet ndryshe në marrëveshjet ndërkombëtare.

4. Dispozitat e këtij neni zbatohen edhe për përgjegjësitë e pronarëve të mjeteve të vogla lundruze me motor, gjatë lundrimit në ujërat e brendshme të Republikës së Shqipërisë.

Neni 51

Shuma e sigurimit

1. Detyrimi i shoqërisë së sigurimit për kompensimin e dëmeve, sipas nenit 50 të këtij ligji, është i barabartë me shumën e siguruar, të vlefshme në ditën e ngjarjes së sigurimit, përvëse rasteve kur në kontratën e sigurimit është përcaktuar një shumë më e lartë.

2. Shuma minimale e siguruar në kontratën e sigurimit, sipas përcaktimit të pikës 1 të këtij neni, për çdo ngjarje të vetme është 50 000 000 lekë.

KREU VIII

KUNDËRVAJTTJET ADMINISTRATIVE

Neni 52

Shkelja e dispozitave nga shoqëria e sigurimit

1. Autoriteti vendos sanksione, me gjobë nga 100 000 deri në 300 000 lekë, ndaj shoqërisë së sigurimit dhe degës së shoqërisë së huaj, kur mbajtësit të kontratës së sigurimit nuk i vihen në dispozicion kushtet dhe termat e përcaktuar në pikën 3 të nenit 8 të këtij ligji.

2. Në rastin e shkeljeve të përcaktuara në pikën 1 të këtij neni, autoriteti vendos, gjithashtu, gjobë nga 50 000 deri në 100 000 lekë për personat përgjegjës të shoqërisë së sigurimit.

3. Autoriteti vendos gjobë nga 500 000 deri në 1 000 000 lekë ndaj shoqërisë së sigurimit dhe degës së shoqërisë së huaj, kur kjo shoqëri apo degë: